

Oglasi, pripisanje itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd. šalju se naputnicom ili položenicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u P.Ö.N.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu pošta predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravništvo u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 847849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a neslogu sve pokvari“. Narodna poslovica.

Istari svakog četvrtka e pošta.

Netiskani dopisi se ne vraćaju nepodpisani ne tiskaju a nefrankirani ne primaju. Predplata za poštarninom stoji 10 K u obće, na godinu ili 10 K za svake odo. K 2-50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i štampa se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmpotić i dr. (Via Giulia br. 7), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata.

Odgovorni urednik i izdatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Crociera br. I. II. kat.)

Borba za obće izbornopravo.

I.

Borba za obće izbornopravo započela je u Njemačkoj god. 1862. Odatle prenesoše tu borbu u austrijske pokrajine god. 1868. Te godine stavlili su radnici na jednom sastanku u Beču prvi put predlog i zahtjev za uvođenje obćeg i jednakog izbornog prava. Od tada uzeše radnički slojevi kao stalnu točku svoga programa: uvođenje obćeg i jednakog izbornog prava. Radnici i ostali niži slojevi državljana traže dakle u Austriji eto već 37 godina promjenu postojećeg nepravednog izbornog reda, koji je lišo prava glasa najšire slojeve pučanstva.

Mnogo se je htjelo odlučnosti i uztrajnosti a da se među radničtvom uzdrži živa agitacija za tu borbu. I trebalo je dosta mnogo muke i truda, troška i žrtava, da se je tu borbu uzdržalo do danas i da se ju dovelo do onog stupnja, na kojem se nalazi sada.

Pokret za obće i jednako pravo glasa zahvatio je danas sve narode i sve pokrajine Austrije i Ugarske. Svi skoro zemaljski sabori, koji ovaj par zasjedaju, izjavile se za proširenje postojećeg izbornog reda ili za uvođenje obćeg prava glasa. U svih većih gradovih svijuh pokrajina obdržavane su posljednje doba skupštine i sastanci, na kojih se je odlučno zahtijevalo uvođenje obćeg izbornog prava. Takve su skupštine obdržavane u Beču, Pragu, Lavovu, Gracu, Trstu, Inomostu, Ljubljani, Brnu, Krakovu, Puli, Lincu, Pešti, Zagrebu, Sisku itd. itd. i stvorene su oštre resolucije, kojimi se odsudjuje postojeći nepravedni izborni red i zahtijeva proširenje izbornog prava. Negdje su prošle te skupštine mirno, dočim bijaše drugdje izgređa i žestokih sukoba, kao primjerice u Beču i u Pragu, gdje je moralo i vojničtvu posredovati.

Tomu sveobćemu gibanju za promjenu izbornog reda nije se moglo oglušiti ni državno zastupstvo, ni ista središnja vlada.

Tim pitanjem bavilo se je konačno i carevinsko vieće prošloga mjeseca oktobra, a vladu prisliliše spomenute skupštine, demonstracije i sukobi, da se je napokon i ona morala izjaviti za proširenje izbornog prava. Tako je ministar-predsjednik barun Gautsch nedavno očitovao, da vlada već radi uz odobrenje krune na osnovi o proširenju izbornog prava, koja počiva na modernom temelju i koja će zadovoljiti zahtjevom vremena.

Carevinsko vieće sastalo se dne 28. tek., te je ministar-predsjed. Gautsch izjavu u prilog sveobćeg izbornog prava. Državno zastupstvo čeka važna i teška zadaća, da sretno riješi ovo pitanje i da zadovolji širokim slojevom pučanstva. Teška je ta zadaća, jer se

današnje carevinsko vieće osniva na nepravednom izbornom redu ministra Šmerlinga, koji je dao povlasticu pojedinim narodnostim i pojedinim razredom državljana na štetu nižeg pučanstva u obće, napose pako na veliku štetu nas Slavena. Zastupnici tih povlaštenih razreda i narodnostih braniti će se dakako zubmi i nokti svakoj promjeni postojećeg izbornog reda, koja bi ih lišila te nepravedne povlastice.

Na temelju postojećeg izbornog reda, razred ili kurija veleposjednika u Austriji broji samo 5431 izbornika, pa ima u carevinskom vieću 85 svojih zastupnika, dočim ima takozvana V. kurija preko 5 milijuna izbornika a samo 72 zastupnika. Ovim je dakle najmanji razred državljana nepravedno povlašten na štetu najvećeg broja državljana. Istotako je nepravedan taj izborni red i napram pojedinim narodnostim, jer ima primjerice u carevinskom vieću 9 milijuna Niemaca — 195 zastupnika, dočim ih ima 15 milijuna Slavena samo 171.

Carevinsko vieće imalo je prema zakonu od 2. febrara 1873. u svemu 353 zastupnika. Taj se je broj prema zakonu od mjeseca junija 1896. popunio uvođenjem V. kurije za 72 zastupnika, te čini danas ukupno 425 zastupnika.

Po narodnosti dijele se ti zastupnici ovako:

- Niemci — 195 ili 45%
- Poljaci — 69 " 16.2%
- Česi — 65 " 15.3%
- Slovinci — 15 " 5.5%
- Hrvati i Srbi — 12 ili 2.8%
- Rusini — 10 ili 2.3%
- Ostalih narodnosti 59 ili 13.9%

Pučanstvo pako zemalja zastupanih na carevinskom vieću dijest se ovako po narodnosti:

- Niemci — 9.2 milijuna ili 36%
- Česi — 5.9 " " 23%
- Poljaci — 4.3 " " 16.8%
- Rusini — 3.3 " " 13%
- Slovinci — 1.2 " " 4.7%
- Hrvati i Srbi 0.7 " " 2.7%
- Ostale nar. 1.0 " " 3.7%

Iz ovih podataka je jasno, da imadu Niemci svojih zastupnika u carevinskom vieću mnogo više, nego li bi ih prema broju naroda išlo, a s druge strane su Slaveni u tom pogledu silno prikraćeni. Njih bo imade u Austriji 15 milijuna, a zastupnika imaju na državnom saboru samo 171, dočim imade 9 milijuna Niemaca — 195 zastupnika.

Niemci bi morali imati prema broju pučanstva na carevinskom vieću samo 153 zastupnika, Slaveni pako bar 225 zastupnika. Niemci uživaju pravlast koli u carevinskom vieću, toli u državnoj upravi jedino na temelju krivičnog Šmerlingovog reda.

Navesti ćemo još jedan primjer o tom, kako je taj izborni red umjetno skrojen na korist jednim a na štetu drugim razredom državljana.

Postojeći izborni red dieli izbornike po razredih ili takozvanih kurijah, kojih imade od g. 1896. amo pet.

Prva kurija, ili kurija veleposjednika broji 5431 izbornika a bira u carevinsko vieće 85 zastupnika.

Trgovačka kurija ili trgovačko-obrtnijske komore sa 556 izbornika, bira 21 zastupnika.

Izbornici gradova, njih na broju 495.804, biraju 118 zastupnika.

Izbornici izvanjskih ili seoskih obćina, njih na broju 1,585.466, biraju 129 zastupnika.

Izbornici pete kurije 5,004.222 njih biraju samo 72 zastupnika.

Iz ovih je brojka razvidno, kako je skrajno krivičan naš izborni red, osobite za posljednje dvie izborne kurije t. j. za ogromnu većinu državljana.

Politički pregled.

U Puli 29. novembra 1905. Austro-Ugarska

Jučer se sastalo opet carevinsko vieće u Beču. Vlada je na usta ministra-predsjednika Gautscha dala izjavu da će najdalje u Februaru predložiti parlamentu zakonsku osnovu o promjeni izbornog prava.

Radnici čitave Austrije proslavili su taj dan kao praznik te priredili u svim većim gradovima mirne izkaze za proširenje izbornog prava, dotično za obće, izravno jednako i tajno glasovanje.

Mi se ne sjećamo, da bi se ikada očekivalo većom napestošću bilo koju vladinu izjavu nego li je ova o proširenju izbornog prava. Ovaj par izježnuše sva ostala bilo kako važna pitanja s dnevnog reda.

Ministar-predsjednik dogovarao se je dugo s predstavnici velikih stranaka parlamenta prije nego li se je odlučio na tu važnu izjavu.

Jedan bečki list, koji stoji u doticaju s vladinimi krugovi, doznaje, da kani vlada podieliti izborne kotare povodom uvođenja sveobćeg i jednakog izbornog prava po aritmetičkom prosjeku između broja pučanstva i izravnih poreza pojedinih pokrajina.

Česki prvak dr. Herold izjavio je nekom novinaru, da je on izstupio iz satorskog odbora za izbornu preinaku, jer u priobenoj izjavi toga odbora ne bijaše dostatno naglašeno njegovo zauzimanje za sveobće i jednako izbornopravo. U pododbora — reče — nije došlo do glasovanja, već su samo izražena mnienja pojedinih članovu. U svojem izvješčaju u „Nar. Listyh“ pisao je on, da je njegov predlog glede obćeg i jednakog prava bio zabačen sa svimi glasovi izuzam njegovoga glasa i onog zastupnika Zdarskog. Na pitanje da li njegov izstup iz odbora znači posvemašnje zabačenje vladine osnove o izbornoj preinaci sa mladoćeške strane, odgovori Herold, da je odluka o tom pitanju stvar mladoćeškog kluba, koji ga je samo predloženo ovlastio, da izstupi iz pododbora, ali stvarno ne bijaše još stvoren nikakav zaključak.

Prošloga čedna zaključila je većina zemaljskih sabora svoje zasjedanje. Dne 24. o. mj. zaključeno je zasjedanje českoga sabora nakon što je prihvaćen privremeni proračun i riješene ostale točke dnevnoga reda.

Dne 25. o. mj. obdržavana je u ministarstvu izvanjskih posala pod predsjedničtvom grofa Goluchovskoga skupna ministarska konferenca, na kojoj se je razpravljalo o skupnom proračunu. Na toj konferenciji došlo je na razpravu i pitanje o izravnoj željezničkoj svezi sa Dalmacijom.

U hrvatskom saboru u Zagrebu predan bijaše predlog zastupnika Franka o sveobćem i jednakom izbornom pravu odboru za pravosuđe i unutarnje poslove, da ga pročui i po njemu sabor izvesti. Proračunska razprava traje i nadalje mirno i triezno. Oporbeni zastupnici odsudile vladajući sustav bana Pejačevića, koji nije drugo nego nastavak nesretnog Khuenovog sustava. Značajna je u tom saboru izjava zastupnika baruna Raucha, koji je odsudio vladinu stranku i pohvalio riečku resoluciju. Crna Gora.

Sveučilišni djaci na visokih školah u Zagrebu i u Biogradu, a rodum iz Crne Gore, upraviše, kako javljaju iz Biograda, na crnogorski narod proglas, u kojim ga pozivlju, neka se ne zadovolji s prividnim ustavom, već neka zahtijeva podpuno provedenje potrebitih reformu a kneževini, u prvom pako redu neka zahtijeva točan nadzor nad državnimi prihodi i potrošci. Taj proglas razširen je po kneževini u više hiljada iztiskaka.

Izborna osnova, koju je dao knez Nikola svomu narodu, imade ove glavne ustanove: Izbornopravo imade svaki Crnogorac, koji stanuje u Crnoj-Gori te je dovršio 21. godinu, a nije sudbenom esudom izgubio svoja državljanjska prava. Zastupnikom može biti izabran svaki izbornik, koji je dovršio 30. godinu i koji plaća najmanje 15 kruna neposrednoga državnoga poreza. Svaki politički kotar bira jednog zastupnika. Osim toga biraju gradovi Cetinje, Podgorica, Nikšić i Bar po jednog zastupnika.

Rusija.

U kongresu Zemstva u Moskvi razpravljalo se je ovih dana o podieljenju autonomije ruskoj Poljskoj. Za autonomiju izjavile se svi članovi kongresa. Kongres traži u prvom redu, da se uhine ratno stanje u Poljskoj, da se prvomu državnomu saboru stavi predlog o autonomiji Poljske pod uvjetom državnog jedinstva i konačno, da se uvede poljački jezik kao urednvi i naukovni. Knez Dolgoruki izjavio je, da o separatizmu Poljske, ako joj se dade autonomija nema ni govora. Isti Katkov da joj je htio dati autonomiju. Rusi će i Poljaci prednjačiti ostalim Slavenima, pa će se stvoriti samostaliva slavska država, u kojoj da će i Poljaci i Rusi igrati veliku ulogu. Još su govorili Kaškarov iz Kaluge i Krašovskij iz Petrograda, a objecka se izjavila za autonomiju Poljske.

Norveška.

Nakon odienanja od kraljevine Svedske, postala je Norvečka slobodnom, neodvisnom

kraljevinom. Narod norveški izabrao je novim svojim kraljem danskog kraljevića Karla, koji je stigao u subotu u glavni grad Norveške, Kristijaniju, u pratnji norveškog, danskog, engleskog i njemačkog ratnog brodovlja. Kralju, koji si je nadjeuno ime Hakon VII, s kraljicom i kraljevićem privedilo je pučanstvo Norveške sjajan doček.

Turska.

Usljed prkosa turske vlade proti europskim vlastim, koje su zahtjevale kontrolu nad macedonskim financijama, poduzete su te vlasti proti Turskoj demonstraciju svojim ratnim brodovljem. Pet vladar, t. j. Austro-Ugarska, Francuska, Englezka, Italija i Rusija poslaše svaka po dva ratna broda u turske vode, de eventualno blokiraju turske otoke ili gradove ako se Turska ne predomisli i ne popusti.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 28. novembra 1905.

Danas je Beč imao izvanredno lice. Dućani bili su zatvoreni, a otvorene samo gostione i kavana. Iz svih predgrađa stupali su u grad, na trg Sv. Karla, radnici. Česki posebni diel radnika, kakvih 5000 na broju, išli su svojim putem, i promarsirali su prvi pred zgradom parlamenta. Okolo 10 pr. podne počeli su marširati pred parlamentom radnici u obće. Marširali su od 10 pr. do 3 po p., u redovih sa 10 njih, i dosta brzo. Među njimi bijaše i priličan broj zenških. Svi bili su okićeni ružicom. Svako toliko vidjelo se je kakvu zastavu, sa napisu za sveobće izborno pravo. „Van sa sveobćim pravom glasa!“ to je glavni zahtjev demonstranta. Svih bilo je od 160.000 do 200.000. Toliko bilo je i gledaoca, tako, da ja na ulici, izmed trga Sv. Karla i parlamenta bilo 300.000 do 400.000 ljudi. Radilo se nije nigdje. Tramvaji morali su zaustaviti vožnju na mjestih kuda su demonstranti prolazili. Sva rečena množina radnika stupala je savjestno, bez ikakve buke mirno. Odaslanstvo radnika odneslo je predsjednikom zastupničke i gospodske kuće i ministru predsjedniku spomenicu, u kojoj se zahtjeva sveobće, jednako, izravno, tajno pravo glasa. Svi predsjednici primili su odaslanstvo jako prijazno.

Poslie 11. otvorio je grof Vetter sjednicu zastupničke kuće. Spomenulo je umrle zastupnike, i pozvao novoizabrane da polože svečano obećanje. Odnosna formula čita se njemački, poljski, česki, talijanski i rumunjski, toliko narodnosti zastupaju novoizabrani. Ministar predsjednik Gautsch čitao je dug govor. Rekao je da treba proračun i da želi provizorij od 6 mjeseci, nastade da treba vojnike, i da se ima obnoviti trgovačke ugovore. Izjavio se je prilično odlučno napram Ugarskoj u vojnom pitanju, iztaknuo je tobožnju potrebu njemačkoga jezika kao zapovjednoga, i naglasi, da pukovnijski jezik je i ostaje onaj, koji govore dotični vojnici, kojeg govori bar petina dotičnog muštvca. Govorio je i o gospodarskih odnošajih sa Ugarskom, a pak prešao na osnovu o sveobćem pravu glasa, osnovu koju izradjuje e. kr. vlada. Za dugoga govora bio je ministar-predsjednik često prekidan. Na predlog zastupnika Rybe bilo je prihvaćeno skoro jednoglasno, da se otvori razprava o govoru ministra predsjednika. Već davno nije se upisalo toliko govornika kod razprave kao danas. Već danas govorio je prvi proti govornik, naime grof Sternberg.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Umro — ronilac. Dne 22. o. mj. zaronio je pod more u fažanskom kanalu vojnik ratne mornarice pridieljen ronilačkom odielu Vinko Škrl, da opravi neki posao. Čim je svršio taj posao, potože ga iz mora na palubu broda. Jedva je skinuo sa glave ronilačku kacigu, pozlilo mu tako

ljako, da je nakon malo trenutaka preminuo. Viečni mu pokoj!

Legina škola u Raklju. Trščanski „Židovčić“ izvješuje prošloga sedna o otvorenju „Legine“ škole u Raklju, za koju je bio darovao neki trščanin Conighi više hiljada kruna. Tamo nabaviše naime neku staru podrlinu pološiv na istu dosta hiljada kruna. Povodom otvorenja te talijanske tvornice izpuknuše prisutni „Legaviše vaternih govoranija, na koje su morali domaći Rakljani — ako ih je bilo, zijati kano tele u nova vrata — jer nisu stalno razumili od svega ništa.

Upravu te fabrike povjeriše dalmatinskom odpadniku popu Nikoliću (Nicolichu) koji je do sada kao svećenik onarodnjivo naš puk u crkvi, a sad će nastojati, da odnarođi njegovu dječicu u novoj fabriki. Srećom je naša prezasluzna „Družba“ već pred 2 godine otvorila baš u Raklju hrv. pučku školu, koju posjeduju već do sada okolo 80 hrv. dječice, te se čvrsto nadamo da će talijanska fabrika imati malo posla ili da će njoj ostati najviše za izradbu hrvatski odpadci.

Lošinski kotar:

Iz Cresca. U utorak dne 21. studenog veselu baš viest najavi slavljenje zvona svim dobrim Cresanom, jer im navjesti, da je stiglo već pred mjesec dana uslijedilo imenovanje po N. V. kanonika N. Turata na čast nadpopa zbornog kaptola grada Cresca.

Da ti je vidjet samo bilo, kako silan broj građana svake ruke pohiti na prvi znak zvona k zbornoj crkvi, odmah bi ti sinulo pameću: Oj kolji lažna je ona, da našega Turaka Cresani neće.

Svi, svi gledahu samo, kako da se dovinu svečara, da mu izraze svoju veselost, što je creska crkva dobila svog stalnog zaručnika, a puk creski svog vriednog pastira.

Baš je vidjeti bilo, kako se najodličniji građani, činovnici svih e. k. ureda, brodovlastnici i vriedni kopati natječu, da što prije dadu oduška svom čučenju, većina njih osobno, a mnogi pismeno.

U tili čas vrli brodovlastnici okitiše svoje brodove zastavama po običaju mjesta u svečanim zgodama. Nije ih pričelilo u tome nevrijeme, niti što drugo, a baš se je ponosno kočila na novom stijegu naša narodna trobojnika.

Cijelo je lice grada i građana odavalo nešto neobična, a mnoge i mnoge si čuo, danas ču sladje objedovati, jer je ovo kruna pravde, koja ovjenčava utrpiljivost, a nemilo šiba stanovitu kliku — ne adesso, ne mai!

Dašto da naša občina, ma ne občina nego . . . ostade hladna i nikoga ni blizu, al da koga ta dvojica al piu trojica predstavljaju? O patres conscripti (dei casoni) bilo hericetno!

Oj tulite, tulite u rog sad svi,

Da župnik naš dični, da živimo mi!

Voloski kotar:

Zabava za Božično drveć u Opatiji.

Odbor za priredbu „Božičnog drveća“ u korist djece hrvat. pučkih škola u Opatiji pozivlje ovime na zabavnu večer što no ju priredjuje u subotu, dne 2. decembra 1905. u prostorijama „Zore“ u Opatiji uz blagodonaklono sudjelovanje novoustrojenog crkvenog mješovitog zbora i muškog zbora hrvat. pjev. društva „Lovor“. Početak u 8 i 1/2 sati na večer. Ulaznica: za gospodje i gospodjice 1 kruna, za gospodu 2 kruna. Sav prihod ove zabave namijenjen je „Božičnjemu drveću“. Pošto se pako ove godine u tu plemenitu svrhu na drugi način sabirati neće, primaju se preplate sa zahvalnošću, a tako i darovi od one p. n. gospode, koja nebi mogla prisustvovati ovoj zabavi. Darove i prinose primaju gđice učiteljice i gosp. učitelji hrv. škola u Opatiji.

Odbor.

Nova opatijska villa u hrvatskim rakama. Pišu nam: U dražestnoj Opatiji,

toj našoj Nizzi, diže se villa do ville, jedna ljepša od druge. Veseli nas, kad vidimo da se i naš hrvatski zivalj sve više zanima za podržavanje putničkih konaka i tako zvanih penzija. Tako smo kod našeg nedavnog boravka tamo opazili na vratima netom građane, a u vanredno pričrnoj situaciji se nalazeće nove ville, u hrvatskom jeziku bilježenu obavijest, da se ta iznajmljuju stanovi. Zanimalo nas je znati, da li je ta villa u hrvatskim rukama i podjmosu u nju. Villa-dvokatnica je građena iz kvarnerske kavane, jednim pročeljem na glavnu cestu, a drugim prama moru, te ima po tom vanredno spretn položaj. Dočusmo od pazikuće, da je vlasništvo hrvatske ovdješnje obitelji Letiš, a da ju vodi Zagrebkinja, gđa Urica rođ. Savić uz gđu udovu Davidović. Sa balkona, koji ujedno gledaju na krasan perivoj, pun bujnog zelenila, upravo je čaroban pogled na sinje more. Ljubezna Zagrebkinja pohvali se, kako joj je uspjelo ovo dosta teretno poduzeće provesti, a mi preporučamo našim hrvatskim opatijskim gostima, da ne propuste pogledati si lijepe te odaje, znajući, da će tada gdjekoji htjeti svoj boravak ovdje u villi Antoniusovoj provesti.

Velika luka u Lovranu na štetu i prkos Rieci i Madžarom. Odlučno postupanje madjarske koalicije u pogledu narodnih zahtjeva naišlo je u Beču na odpor kod visokih krugova, koji traže sredstva i načine kako bi se „nezasitnim“ Madžarom osvetili. Tamo zasnovase odbor, koji hoće da stvori „veliku Austriju“ i koji nudja Hrvatima „veliku Hrvatsku“ ako pristanu uz Beč proti Madžarom. Osim toga snuju i stvaraju snvokojake osnovne i nacerte s kojimi bi htjeli suda usrećiti Hrvate u Banovini, Dalmaciji čak i u Istri, sve to na prkos i štetu Madžarom. Tako su u novije doba izmislili nacrt za gradnju jedne velike luke na iztočnoj obali Istre, luku, koje bi imala konkurirati sa gradom Riekom. Na čelu tog umisljenog poduzeća postavio se odsječni savjetnik ministarstva Glaser, koji je već izradio nacrt i podao svoj izvještaj o tome. On upozoruje naime na to, da sada ovisi Dalmacija i austrijsko Primorje o Rieci i u Ugarskoj. Austrija si pak mora osigurati svoj upliv i za slučaj carinske razstave. On predlaže, da se izgradi luka ili u Opatiji ili u Voloskom ili u Lovrani i spoji sa prugom Sveti Petar-Rieka. Najprikladniji bi bio Lovran, jer ima i prostora dovoljno. Korist bi bila velika, akoprem se ne da tajiti, da bi troškovi bili veliki, a ne bi se cijelo poduzeće u prvo vrijeme niti rentiralo. Ali je ovo poduzeće neobhodno potrebno. Austrija ne bi smjela, kako razlaže austrijski savjetnik, štediti nikakve žrtve, da oduzme Rieci superiornost u prometu s Dalmacijom. Trstu ovo ne bi ništa škodilo. Radi se samo o tome da se oduzme Rieci ono, što se još oduzeti dade, a što joj Trst ne može oduzeti. Austrija mora izgraditi luku, koja je isto položena kao i riečka. Buduće novo dalmatinsko parobrodarsko društvo, koje će stupiti u život godine 1907. imalo bi podržavati svezu s lukom u Lovranu i tako konkurirati „Ungaro-Kroati“.

Neizmjernje li ljubavi na jednom iz Beča napram Hrvatima, prema Dalmaciji, Istri!! U Dalmaciji gradnju željeznica i spoj iste s Austrijom preko Hrvatske, gradnju velike luke u Istri, spoj Spjela s Bosnom itd. Znatiželjni smo hoće li ta ljubav biti dugotrajnija od one g. 1848?!

Pazinski kotar:

Škola u Brestu. Molilo se školske oblasti, da otvore bud kakvu školu na Brestu. Napokon došla komisija. Odredilo se, da bude eskurenda škola, t. j. da bližnji učitelj drži svaki drugi dan školu i u njihovom selu. Dobro, pripravno sve; kad tamo „Slavna“ učinila utok protiv škole na Brestu. Zapamtimo si i tu pristranost. Doći će dan naplate. Ali i one, koji drže sa takovimi načelnici, stiči će kazna Božja. Dajte ljudem što ih patri! jer tko otimlje, lupež je!

Škola u Sušnjević. Obećali nam da će školu u Sušnjević primiti pokrajina pod svoju vlast. Ta već je stvar na c. k. ministarstvu. Ali svagdje su nam ti poštenjaki jednako dobri. Da se radi za druge, ali za hrvatsku školu, ajde nek čekaju, ta oni su mirni janjci. Da se nebi jedinom prevarili, jer nam može konačno uskopjetiti, pak bi moglo što doći. To da, dopuštaju, da se kojekakovići miješaju u naše stvari, da nam škoda. Smalunjivaca smo dosti imali, sada nek nam se dade mir; hoćemo javnu pokrajinsku školu. Plaćano, pa hoćemo svoje imati. Preporučamo se još jednom našem g. zastupniku na carevinskom vieću, da se popita za stvar. Svakako, zrela je!

Porečki kotar:

Tužno vjenčanje! Iz Poreča nam pišu, da se je dne 23. o. mj. u tamošnjoj crkvi vjenčao neki Ivan Colautti, koji se nalazi u sudbenih uzah, što je prošloga mjeseca četiri puta nožem težko ranio seljaka Antuna Ritošu, koji je čudom ostao na životu. Colautti-a odvedoše rano u jutro u 5^h, sati iz zatvora pratnjom dvojice oboružanih oružnika i jednog stražara u crkvu, gdje ga je čekala zaručnica. Kuvomao mu je stražar. Nakon vjenčanja rastase se novi supruzi: ona kući a on u tamičnu, odakle će za koji dan pred okružno suđenje u Rovinj, da tamo dobije zasluženu pedepsu.

Iz Zrenja pišu nam: Dne 23. o. mj. zadesila je rodoljubnu obitelj našeg vriednog Dinka Tončića teška nesreća. Onog dana preminuo je naime nakon duge i teške bolesti providjen sv. sakramenti Tončić Matej od Mateja 22-godišnj mladić. Pokojnik spadao je medju naš mladji naraštaj, koji je i tamo hvala Bogu pun rodoljubnog žara i oduševljenja. Vje godina bio je članom tamošnjeg pjev. zbora.

Rastajuće se s mrtvim oslancima vriednog mladića, kličemo mu iskreni: Bila ti lahka domača gruda. Njegovim roditeljem i svoji naše iskreno saučesće.

G. Ante Tončić Cekin darovao je na uspomenu smrti čestitog Mateja zrenjskoj podružnici družbe sv. Cirila i Metoda 5 kruna.

Franina i Jurina.

Jur. Ce da creski poštećad ne more nać mesta va kože, zace da se va Cresu svaki dan nec novoga zgodi.

Fr. Jušto kad me pitaš Jure, ču ti poveć jenu lepu.

Jur. Samo neka bude smocna.

Fr. Smocna a! vajada znas, da ja nisem mali Miko Pavuk. Ce ti recem morda bude bez smoka, ma prez soli neće bit.

Jur. Sfratri, ce posvida, kade entruje poštećad, mora bit blizu i mali Miko.

Fr. Ne ovoga puta je opravil sve sijor poštećad izi osvojom famejom.

Jur. Ne cin me penat; povej brzo.

Fr. Znas ondi susedi poštećadovi kadagoder ti vakantaju po nasu, a kad on i njegova zena to cuju ne znadu kade im je glava. — Armali su ti oni svu svoj dec zo pokrovri i trubeteli, da oni udeklaju serenadu onim, ki uzaju po nasu kaatat. Da si ih videl, kako su manizali zotimi instrumenti! Ma sve to ni pomoglo, i on ti je jena večeri skočil va dvor i rekel susedom, da će pusku zent i pucat vanje, ako ga budu jadili!

ur. Sajeta, ma ce je to vero tako.
 r. Vero tako ti to je, ma mu je rekel
 jeden mladici, da ako za njega velja
 ta kapodistrijski zakon, da velja i
 za drugih.
 r. Prav je rekel, pa cete ni sramot!

Razne primorske vesti.

Sastanak jugoslavenskih književnika i novinara obdržavan je dne 19., 20. i 21. o. mj. u Biogradu. Na taj sastanak poslale su Hrvati, Bugari i Slavicenci svoje odaslanike. Ovi posljednji bijahu talobrojni zastupani. Od strane Hrvata našli su tamo među ostalima: Babič-Gjalski, Dr. Surmin, dr. Krnić, dr. Dežman, dr. Marković, dr. Vidrić itd. Bugarsko književno društvo bijaše mnogobrojno zastupano. Na sastanku izviestili su pojedini književnici o književnom stanju svoga zemena, o hrvatskoj književnosti izviestili dr. Dežman, o srbskoj Popović, o bugarskoj Protić. Stvoreno je više zaključaka o jugoslavenskom knjižarstvom prometu, o književnoj svojini itd.

Naknadni izbori za carevinsko vijeće u Trstu. Odstupom bivšeg zastupnika I. Lazreda (veleposjed.) Scaramanga u Trstu, nastalo je izpraženje to mjesto. Tršćanski nazovi-liberalci ne moguše naći nikako sposobnoga i prikladnoga kandidata, te nazočise magistratom prisjedniku d. ru Pitaco, da mora primiti kandidaturu. On, kako je sam izjavio, podvrgao se je disciplini stranke bijaše dne 27. o. m. izabran zastupnikom.

Društvene izkaznice.

Slovenski sveučilištarci u Beču izdali su prošli mjesec vrlo ukusne izkaznice, koje prodavaju slovenskim društvima uz cijenu od 20 filira po komadu a u korist slovenske družbe sv. Cirila i Metoda. Kako »Slovenski Narod« javlja, nabavili su si ove izkaznice već sva veća i odličnija društva pjevačka, »Sokole«, književnično društvo i čitaonica. »Ciril-metodski zidari« zaključili su uvesti i kod nas takove izkaznice a u korist družbe sv. Cirila i Metoda za Istru, te su već zamolili jednog hrvatskog umjetnika-slikara, da izradi nacrt za iste. Nadamo se, da će se naša društva — bez posebne molbe — ugledati u primjer rodoljubnih slovenskih društava, te ih naručiti za svoje članove. — Naruče na ove izkaznice primaju »Zidari« već sada. Kod naručaba od 50 komada dalje bit će ime društva otisnuto.

Opravdan zahtjev. Pisu nam iz srednje Istre: Vrli »Omnibus« je nedavno javio, da je ministar financija nalazio svojim podčinjenim, da ujednostave i brže rješavaju molbe i drugo. To je vrlo dobro. Mi ako hoćemo da se rakuju peći, moramo početi sami u Pazin po dozvolu. Ne bi li to išlo brže kad bi nam dozvole na obćine poslali? Na razmišljanje i uvaženje onima, kojih to ide.

Protivnici naših crkvenih knjiga.

Pisu nam iz srednje Istre: Posva umjestna bijaše g. uređnice, ona Vaša opakza u »N. S.«, da zalite, što nemožete vratiti, da neima protimbe uporabi našeg jezika u staro liturgičnim činima. I kakvih imade u tom pogledu protimba i u tršćansko-koparskoj biskupiji, ne samo u porečko-puljskoj, gdje se o tomu više i negovori. Protive se tomu odlučno nekoje crkvene oblasti i nekoji svećenici! Neznamo dakako čine li to po višem nalogu, ali to stoji, da neimaju pričinje posla nego li odstraniti iz crkva naših i zadnji trag pučkomeu jeziku.

Etto Vam za danas samog jednog primjera, kako nam ga je pripovjedio priprost, ali skroz i skroz pošten i pravičan tovjek.

Mjeseca oktobra, došao je u crkvu u Pregari — obćina Buzet, dekanat Oprtalj — veleč. g. Walcher, župnik i prodekan oprtaljski, da obadje i pregleda našu starinsku crkvu sv. Simuna. To bijaše za dekanskog posjeta, kojemu prisustvovala g. Sime Črvar, župnik iz Zrečaja, Andrija

Šćitar, domaći dušobrižnik, i mjestni župan i obćinski savjetnik Ante Stule. Gospoda pregledaše crkveni inventar, pa kad dodjosa na crkvene knjige — g. prodekan Walcher prohljedi tako, kao da mu je pozlilo. Našao je naime među knjigama i ove: »Bogoslužbenik«, »Slavet«, »Obrednik« i knjižicu o pristupu k sv. misli — sve to u hrvatskom jeziku.

Olvoriv najprije »Obrednik« reče talijanski: *zar rabite svake knjige ovdje; neimate li latinski Ritual?* Dobiv niečan odgovor reče: *kako ne kad to mora biti!*

Domaći svećenik odvratu na to, da je od mala ovdje i da se služi s knjigama, koje je našao. Iza toga poče g. Walcher nagovarati g. Šćitara, neka bi svoje pjevače malo po malo naučio pjevati latinski u crkvi, na što mu ovaj odvrati, da to neide, da puk ne razumi ni riječi latinske, da bi našao na odpor, da bi ga kame-novali itd., čemu opazi g. W.: *tu je daleko gore nego li u Šibiriji, zar sv tako ali?* — Nisu zli — odgovori g. Šćitar, ali što čete, kad latinski neznaju.

Nakon toga stane g. W. sa obćinskim savjetnikom lomiti hrvatski ili slovenski (pošto mu je ovaj već prije kazao, da nezna talijanski): *čujte vi gospod, našto vi rabite one knjige, to nesme biti, to je zabranjeno.* Savjetnik uzme misli »Obrednik« u ruke, otvori ga, nadje stranicu, na kojoj je potvrda sv. Stolice pa reče: ako može više zabrana jednog prodekana nego li dozvola i potvrda sv. Stolice, onda ćemo zabaciti ove knjige, inače nećemo. Gg. Črvar i Šćitar potvrdiše, da je ritual od sv. Stolice odobren i kod nas u porabi, ali im W. odgovori, da je taj ritual u porabi jedino u Liburniji i u Dalmaciji.

Radi toga upozori prodekan savjetnika neka nabavi potrebite latinske knjige, osobito latinski obrednik, jer da on obustavlja hrvatske kao od crkve zabranjene za Istru i da se u ovoj crkvi nesmije rabiti hrvatskih knjiga.

Uzalud mu je savjetnik prizvao u pamet, da je Isus odabrao 12. pripročitih apostola, koji su učili sve narode, svakoga u njegovom jeziku, da nebijahu poslani prvi propovjednici sv. vjere samo k Latinom ili Talijanom, da nam veliki Dobrila kaže u svojoj zlatnoj knjižici, da je molitva koju nerazumijemo, nevaljana, g. prodekan osta neumojljiv, te okrenut napravo svećenikom vikne srdito: *questo è un abuso, abuso di Spinčić.* Savjetniku pako reče oštro, da se mora nalogu crkve pokoriti, jer inače, da igra ulogu protestanta proti crkvi i vjeri. — Ja neigram ulogu protestanta — odgovori Stule, već oni svećenici, koji uzimlju našemu narodu pravo porabe njegovog jezika u crkvi, koje pravo nam dadeše sv. rimski pape; blagopokojnim biskupom Legatu, Dobrili, Glavini i Šterku bile su dobre naše crkvene knjige i naš hrvatski pjev, a sve to sada ne vriedi kao da bi svaki biskup imao drugu vjeru i druge zakone.

Od toga posjeta ne pjeva se više svakog petka kod sv. mise za pokojne po starinskom običaju hrvatski; od posljednje bermet. j. od 10. julsja amo u porabi je samo latinski ritual; ne pjeva se više Epistola i sv. Evangelje iz Slaveta, kaošto bijaše od davnije običaj. Postali smo čisti latinas kao da smo negdje usred Italije.

Možete si misliti, da je onaj dobri i pobožni puk ostao ožalosten i ozlovoljen kad je doznao kako se s njim postupa i sa crkvene strane.

O da on nezastužuje takvog postupanja neka vam služe za dokaz sljedeće činjenice. Ono skromno i siromašno selo sa susjednim broji jedva 67 ognjišta ili kuće gospodara, pa su ipak ti siromasi sagradili crkvu za 26.000 kruna kakvoj nema para na daleko. Koliko se je htjelo znoja i žuljeva, dok se je zaslužilo i sakupilo ono 26.000 kruna? I krasna crkva je iz vana dovršena ali iz nutra je skoro prazna, jer narod sam ne može sve da namakne, pak se radi toga misi u crkvi starij sv. Simuna.

Osim krasne crkve sagradili su oni četasti naši seljaci sami župni stan za 16.000 kruna, nabavili su nove zvonove, popravili groblje itd. a to je mnogo, da ne rećemo previše za onako malen broj priprostih i siromašnih seljaka, koji zaista ne zastužuju, da se onako postupa s njima u pogledu porabe narodnog jezika u hramu božjem, a u protuslovlju sa starinskim običajem.

Podučavanje analfabeta. Piše nam prijatelj iz Zagreba: Znati dan danas čitati i pisati znači mnogo. Žalibože mnogo je još ljudi koji neznaju čitati. Ima ih među svimi narodima, pa i u našem hrvatskom. Da ih u buduće ne bude, za to se brinu pučke škole za dječake i djevojčice, do 12., 14. godine, škole koje nam naše maćuhinske oblasti u Istri sporo ili nikako daju.

Da se pak i odrasli, koji nisu imali zgode polaziti pučku školu, nauče čitati i pisati u najkraćem vremenu, za to se drže tako zvane škole za analfabete, to jest za one odrasle koji neznaju čitati ni pisati. Takovih škola ima u najnovije doba u Zagrebu. Učitelj kr. vježbovnice na kr. učiteljskoj mužkoj školi u Zagrebu Franjo Anderlič sastavio je »Čitanku za abecedare«. Po njoj se može u deset lekcija razvrstanih po »U ime oca . . .« i »Oče naš . . .« naučiti čitati i pisati. To nije izprazna tvrdnja, nego iskustvom dokazana istina. — U Zagrebu našlo se je u posljednje doba mladića sveučilištara, koji podučeni od rečenoga učitelja Anderliča, i sporazumno sa kr. školskim nadzornikom Maričićem, podučavaju odrasle u čitanju, pisanju i računanju. Prvi takav tečaj poduke držali su u papirnici. Javni ispit je dokazao, što se sve u malo vremena može naučiti. Sad se drži takav tečaj u kapetolskoj pučkoj školi za odrasle kožare — tamo blizu se naime nalazi strojarnica koža, kod koje je zaposleno mnogo ljudi, došlih iz Zagreb iz vanjskih strana, gdje nisu imali zgode naučiti se čitati i pisati. I sam sam bio u toj školi kod pete lekcije. Bilo je tu do drideset mladih muževa, svaki sa svojom čitankom za abecedare, sa pisankom i olovkom. Podučavali su ih mladi sveučilištari. Jedan kod crne ploče, drugi među svojimi odraslimi učenici. Onaj kod ploče vodi sve, tumači i piše. Drugi nadziru kako učenici pišu, i dopomažu im. Učenici dolaze i k ploči, pa i tu pišu ono slovo, koje se za prvi put uče poznovati. Velik je mar učenika i velika je ljubav učitelja. Uspjeh skoro nevjerojatan. Koji redovito polaze i redovito uče, nauče po lekcijah koliko je u njima sadržano. Jedan koji imade silnu volju i koji je i preko lekcija želio naučiti se, već je kod pete lekcije posve dobro čitao i pisao.

Onaj dan haš bio je u toj školi takodjer spomenuti kr. školski nadzornik kao i upravitelj one škole. Obojica nadgledala, pomagala, radovala se — i pokazala svoju ljubav za napredak. Čast svima, osobito mladim sveučilištarcem, koji su se dali na podučavanje s toliki ljubavi.

Kod nas u Istri u raznih stranah ima odraslih koji neznaju ni čitati ni pisati, a

koji bi se rado naučili. Pomoćju Anderličeve čitanke mogli bi i stalno hoće takovo podučavanje u raznih stranah preuzeti učitelji. U raznih drugih bi se mogli dati naši mladici sveučilištari i ufam se, da će se dati. Njih ima u Zagrebu, pa se ti mogu lako naučiti način podučavanja. Od njih i po knjizi Anderličevoj mogu naučiti i sveučilištari gradackog, bečkog i drugih sveučilišta. Već o Božićnih blagdanah mogli bi koji gdje kušati, pak o ukrsnih, i u velikih.

Slučno bi imali činiti i učitelji i sveučilištari Dalmacije, pa i u svim drugim dielovima hrvatske domovine tako, da bi moglo u kratko vrijeme skoro nestati analfabeta među Hrvatima. Bilo bi častno, bilo bi koristno.

Razni prinosi:

Dječkom pripomoćnom društvu u Pazinu prispjeli su tekom mjeseca listopada sljedeći prinosi:

A. Utemelitelji: Velikonja Barbara, Pazin K 100.

B. Redoviti: Frančić Bazilija, učiteljica Pazin K 10.

C. Darovi: Matejčić Franjo, Trst K 40, Zvončki K 6, Placar, Trst K 12, Stranić Ivan, Pazin sakupljenih K 5, (platili Bertoša Antun, Ladavac Antun, Opašić Mate, Rupnik Fran i Stranić Ivan). Prigodom smrti Mrak Srećko u Trziru darovala su gg. Antun Bertoša K 2, Bukovac Fran, župnik-dekan K 2, Motika Josip K 2, Ivan Stranić Amerikan K 2, Ivan Stranić lovac K 2. — Obćinsko glavarstvo Volosko K 200, Koruza Ivan, župnik, Klana K 20. d. r. Pero Magdić, odv., Varaždin K 2 i sakupljenih od g. A. Steinera u Trstu K 20, ukupno K 22. Obćinsko glavarstvo Zmuj K 100, Prijatelj hrv. djaka na pazinskog gimnaziji, Trst K 200, Mrvice K 1. Uredničkim lista »Pučki prijatelj« u Krku, sakupljenih prigodom sastanka za parobrodarsko društvo K 82-61. Gjuro Vučković, Trst, za prodanu streljaku K 5, Karolina Pečenko, Pazin, sakupila K 5, i dodaje K 5. Ellner Ante, župnik-dekan, Kastav, djel sabranih na pastoralnoj konferenciji svećenstva dekanata kastavskoga K 16.

Plemenitim darovateljem svesrdno se zahvaljuje O d b o r

Za Družbu sv. Cirila i Metoda priposlano preko naše uprave:

Sakupljeno na Franjevo i Svesvete u Hajdučkih Dvorih K 33-33.

Ukupno danas K 33-33

Na račun ove g. izkazanih . . . 1579-48

Zvanuko K 1612-81

Ljubiteljima kakaa i dokolade nastopitje preporučamo
Johanna Hoffa
Kandol-Kakao
 koji posjeduje najmanju sadržaj masti, pa je uvalio toga naloga prihvatiti, ne proizvode nikada zasoljenja, pa je, akoprem vanredno jeftin, ipak najokusnijižega teka. Pravi je samo sa imenom Johanna Hoffa i sa sadržajem znakom slava.
 Omoti od ¼ kg 90 filira Može se svakdje dobiti.
 » ½ » 80 »

Svoji k svojim!

Skladište pokućstva
 goričko-solkanske
stolarske zadruga
 (prije Antua Černigoj)
TRST
 Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra
 Tvornica sa strojevnim obratom.
 Pokućstvo izrađuje se samo u peći izsušenim drvom.
 Konkurencija izključena. — Za solidnost se jamči.
 Prodaje se takodjer uz mjes. odplatu.
 Zastupstvo u Trstu, Spiltra i Aleksandriji
 Ilustrovani cijenici se šalju na zahtjev.

Ponos svake kućedoma-lice jest valjana kava.
Kathreiner-Knoipppova sladna kava
 ne smije kod priprave kakovoga napitka u nijednomu — kućanstvu manjkati. —
 Valja zabaviti samo izvornim onim u imenom — KATHREINER.

„ADRIA ROSKOPF“

najbolja ura K 8.—

za službenike

sa 5-godišnjim jamstvom.

K tomu badava:

1 krasna kutija i 4 predmeta za pričuvati i to: 1 pero za uru, 2 kazala i 1 staklo.

Razašljile se pouzecem.

Naručbe ura izvršuju se nakon 8 dana točnog reguliranja radi, a na želju i odmah. Glavno skladište za Istru:

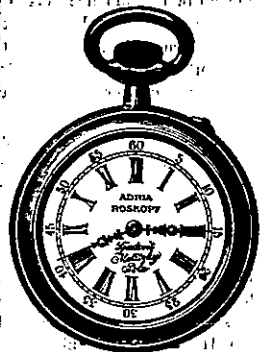
L. Malitzky, urar u Puli.

Via Sergia, 65.

Najveće skladište zlatnih, srebrnih i iz kovine švicarskih ura, budilica, Pendelovih ura itd.

Skladište zlata, srebra

i dragulja.

TRSJE (loza) u Istri priljubljeno i drugih vrsti, navršeno (ciepljeno)

na američko trsje pripravlja se za jesen god. 1906.

Pečenko i drug — Komen-Gorička.

Ciena ciepljenog trsja jest:

Na rupestris monticola 1000 komada . K 120.—

Na riparia Portalis 1000 komada 120.—

Na aramon X rupestris br. 1, 1000 kom. 140.—

Na riparia X rupestris 1000 komada 140.—

Naručbe se primaju do 31. jenara 1906. — Sa naručbom valja poslati 20% kapara. Koji želi vlastite vrsti trsja, neka pošalje poštom ciepeve različite debljine.

Za dobrotu trsja se jamči.

Odlikovana

J. KOPAC svijecarna na paru

Gorica — ulica Sv. Antona

Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom starešinstvu, p. n. slavnom občinstvu svijete iz prijesnoga pčelnoga voska kg. po K 4-90. Za prijesnost jamčim s K 2000. Svijeće za pogrebe, za božićna drva, vošteni svitci i med najfinije vrsti uz veoma niske cijene.

Visokom kr. zem. vladom proglašena liekovitom vodom radnicom

APATOVAČKA KISELICA

naravna alkalično-muriatna-litijaska kiselica vrlo bogata ugljikom kiselinom

izvrstno i poput kristala čisto stolno piće.

Glasoviti liečnički autoriteti prepisuju ovu kiselicu s najboljim uspjehom kod svih bolesti probavnih organa i grkljane protiv astme i reumi kod želudca, pihnog, grčevog svih drugih katara, protiv hemoroida (izimaj žili), kod boli bubrega, mjehura, kameca, točerna bolesti, zrnatih i nateklih žstara, žgaravice i mnogih drugih bolesti. Prekuzano izvrstno i nenadkriljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih lenkih bolesti.

Analizirane su prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorski savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.

Nagrađjena na mnogim velikim strukovnim izložbama sa 15 zlatnih medalja.

„Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice“

ZAGREB, Illica broj 17.

Dobiva se u svim ljekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

Gradska ljekarna, Zagreb.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Ove glasovite i nenadkriljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutarnju porabu. Osobito odlična sredstva za liječenje svih glavobolja. One nedostižno spasno sredstvo djeluju kod bolesti želuca, obljudu katar, umiruju ishačivanje, odklanjaju naduhanje, boli i grčeve, pospješuju bolju probavu, čiste kri i crijeva. Progone velike i male gljstte, te sve bolesti od gljstah dolazeće. Djeluju izvrstno protiv hrupavosti i promuklosti. Lieče sve bolesti jetrah i slezene te koliku i trgane u želučku. Progone svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazeće. Najbolje je sredstvo protiv maternici i nadronu, pa zato nasamju manjati u njejnoj gradskoj i u otocnoj kući. Dobiva se samo: **Gradska ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29** pokraj crkve sv. Marka. — Novac neka se šalje napred ili pouzecom. — Manje od jednog tuceta (12 bočica) se ne šalje. — Ciena je sljedeća i to franko na svaki poštu: 1 tucet (12 boč.) 4 K, 2 tuceta (24 boč.) 8 K, 3 tuceta (36 boč.) 11 K, 4 tuceta (48 boč.) 14-60 K, 5 tuceta (60 boč.) 17 K. — Posljednjem tucetu priznanica, da ih nije moguće odavje tiskati, zato navadjam samo imena neke knj, koja su sa osobitim uspjehom upotrebljavali **kapljice sv. Marka** to podpužnoma ozdraviše: Iv. Baretinić, učitelj; Janko Kišelj, kr. nadlogar; Stj. Borčić, župnik; Ilja Manić, opančar; Sofija Vukelić, silica; Joza Seljančić, seljak itd. itd.

Utemeljena god. 1360. **Gradska ljekarna, Zagreb.** Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Dvostruki elektro-magnetički križ ili zvezda

R. B. br. 86967. — Telefon br. 45—22.

jest elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj, koji kod uloga, reume, astme (težkog disanja), nespavanja, zojenja u uhu, neuralgije, glavobolje (migrane) kucanja srca, zubobolje, mučevne slabosti, studeni ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokranja postelje, najnosti, nesvjestice, nagubosti, drhtanja na tijelu, infidencne skopčane sa bolešću hrta, bledila (malokrvnosti), želudacnih grčeva, bezicnosti, ischiasa, punokrvnosti, svih udnih grčeva, hipochondrie, liječnih grčeva, hamorrhoida, kao i kod svešte slabosti itd. služi kao nenadkriljivo sredstvo, nešto elektro-magnetička siruza ciehim čovječjim tijelom djeluje, čime se riešene bolesti u najkraćem vremenu izliče.

Poznato je, da liečnici kod navedenih bolesti višekratno elektrizovanje tijela upotrebljavaju, ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazno i povremeno kroz tijelo prolazi, dočim naprotiv tomu siruza elektro-magnetičnog križa ili zvezde R. B. br. 86967, kako je jur rečeno, umjerenim načinom neprekidno na tijelo djeluje, što svakako bržem izličeњу dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20 godina stare bolesti izličeone su sa mojim strojem posve! Od izličenih sa mojim strojem R. B. broj 86967 izrazene zahvale kao i od odličnijih slojeva izdane svjedočbe i priznanice iz svijtu strana svieta pohranjene su u mojoj pismohrani, gdje stoji svakomu u svako doba na uvid. Gdje olijedan liek nije pomogao, molim pokušati moj stroj, jer je to sigurno sredstvo protiv gore navedenim bolestima, a onaj liečnik, koji po mojem stroju nebi bio iliečen najdulje u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upozorujem osobito p. n. občinstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinim, koji je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvezda R. B. br. 86967 osobito se hvall i žilva vanredna dopadnost poradi svoje izvrstne liekovitosti.

Mali stroj stoji 4 K. Rabiti ga mogu samo dječca i jako slabeg gospođe.

Veliki stroj stoji 6 K. Rabiti se kod ostarjelih 20 godiš. kroničnih bolestih.

Dopisivanje i naručbe obavljaju se i u hrvatskom jeziku. Pouzecem ili ako se novac unapred pošalje, razasijte glavna prodavaona za tu i inozemstvo:

Albert Müller,
Budimpešta, V., Vadsaz-ulica 43/IV.

Istarska Posujilnica u Puli

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadružnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4½% kamata čisto bez ikakvog odtitka, te plaća od 100 K bez predhodnog odzaka. iznose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uložanja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarem, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdane osim julija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Glavo S. Stefano br. 9, privremeno desno, gdje se dobivaju pohibe informacije. **Ravnateljstvo.**

OGLAS.

NIKOLA ŽIC-KLAČIĆ i drug.

Mlin na benzinu i trgovina brašna na veliko
• u PUNTU, otok KRK, Istra. •

C I E N I K

Čistog pšeničnog i kukuruznog brašna veoma korisno za obitelji.

Ciena po 100 kg.:

pšenično brašno broj 1	K 26-60	nesijano sa mekinjama	K 21—
" " " 2	26-20	mekinje (posije)	14—
" " " 3	25-80	kukuruzno brašno	18—
" " " 4	24-50	raženo brašno prosijano	24—
Sve vrsti 1. 2. 3. 4. ujedno pomiešane K	26—	" " " " "	19—

Sve naznačene cijene računaju se postavljene u Puntu na barku ili parobrod u Krku. Plaća se u Puntu, a utužio u Krku. Uz gotov novac 1½% popusta. Na zahtjev šalje se uzorke franko i badava.

U našem mlinu melje se svakovrstno žito uz cieniu po 100 kg. K 150, osim toga koji želi da bude brašno prosijano plaća više po 100 kg. K 1— (manje od 100 kg. se ne sija). Nabavljamo prazne vreće koje se nalaze u dobrom stanju za spremanje posija po 100 kg. i plaćamo za svaku 16 para a za one za brašno 20 para; one pak koje drže 75 kg. po 30 para.

Koji želi imati pohibe upute neka se obrati na g. Ivana M. Žic-a u Puli, admiralaska ulica br. 12.